

УДК: 37.016::811.134.2(075.8)

DOI:10.19090/gff.v50i2.2598

orcid.org/0000-0002-0432-1579

Приказ

UZ ŠPANSKI RITAM DO POZNAVANJA JEZIKA

(Sanja Maričić Mesarović, *Didaktizacija muzičkih sadržaja u nastavi španskog kao stranog jezika*. Novi Sad: Filozofski fakultet, 2025, str. 143)

Monografija *Didaktizacija muzičkih sadržaja u nastavi španskog kao stranog jezika* Sanje Maričić Mesarović predstavlja jedinstven doprinos savremenim istraživanjima u oblasti primenjene lingvistike i metodike nastave stranih jezika. Ova naučna monografija, objavljena u elektronskom formatu, donosi višeslojnu analizu mogućnosti integracije muzičkih sadržaja u nastavu španskog kao stranog jezika kombinujući teorijsko-metodološki pristup, empirijsko istraživanje zasnovano na analizi udžbeničkog korpusa i konkretne didaktičke jedinice spremne za neposrednu primenu u nastavi. Upravo takva kombinacija čini ovu monografiju posebno dragocenom kako za buduće nastavnice i nastavnike i profesorkе i profesore španskog jezika, tako i za istraživačice i istraživače koji se bave razvojem savremenih nastavnih materijala.

U uvodnim poglavlјima autorka pruža sažet, teorijski potkovan pregled relevantnih istraživanja o ulozi muzike u nastavi stranih jezika. Već na početnim stranicama postavljaju se temelji za interdisciplinarni pristup: muzika se posmatra kao komunikativni, kulturološki i emotivni fenomen koji može unaprediti proces usvajanja stranog jezika. Autorka ističe da veza između muzike i jezika nastaje još u ranom detinjstvu, kada se istovremeno razvijaju slušna percepcija, saznajna i ritmičko-melodijska komponenta. Maričić Mesarović tako pokazuje da muzika ne služi samo kao neformalan dodatak nastavi, već i kao sredstvo razvoja lingvističke i kulturološke kompetencije.

Autorka navodi nekoliko faktora koji potencijalno poboljšavaju proces učenja jezika. Između ostalog ističe ulogu muzike u motivisanju učenica i učenika, pritom praveći razliku između spoljašnje motivacije (one koja dolazi iz želje da se položi ispit, zadovolje roditelji i sl.) i unutrašnje (zasnovane na ličnim interesovanјima učenica i učenika). Osim toga stavlja akcenat na komunikativni

pristup nastavi, te navodi da muzika predstavlja odličnu mogućnost za njegovu primenu: pesme nude autentični jezik koji se koristi u svakodnevnim situacijama, od uličnog govora do poetizovanih narativnih oblika, te predstavlja deo žive i promenljive jezičke i kulturne produkcije.

Maričić Mesarović ističe novije tendencije u savremenoj nastavi stranih jezika koje teže da napuste tradicionalno deskriptivan pristup u korist komunikativnog, u kojem muzika i pesme postaju izvor iz kojeg učenice i učenici sami izvode gramatička pravila i jezičke obrasce. Komunikativni pristup pokazuje da muzika nije samo sredstvo za razvijanje slušne kompetencije, već i za razvijanje lingvističke kompetencije uopšte.

Knjiga se izdvaja i svojom formom: kao elektronska monografija oslanja se na upotrebu savremenih tehnologija, uključujući hiperlinkove, QR kodove i interaktivne elemente koji poboljšavaju čitljivost i funkcionalnost teksta. Takav pristup je i teorijski utemeljen – autorka time demonstrira kako se tehnologija može koristiti u skladu sa potrebama digitalnih generacija učenica i učenika i u duhu savremenog komunikativnog pristupa, u kojem je autentični audio-vizuelni sadržaj jedan od ključnih elemenata. Tako se gotovo na svakoj stranici monografije nalaze hiperlinkovi, kojima se uz pomoć jednog klika stiže do stranice na internetu koja dodatno pojašnjava odabrani pojam. Autorka tako na primeru sopstvene knjige poručuje čitateljki/čitaocu kako se uvođenjem savremenih tehnologija jednostavno omogućava proširivanje znanja i samostalnost u daljem učenju. Integracija QR kodova u didaktičkim jedinicama omogućava brzi pristup pesmama, aktivnostima, onlajn platformama, rečnicima, vizuelnim elementima i drugim resursima, čime se otvara prostor za samostalno učenje i aktivniju participaciju učenica i učenika. Ovo pokazuje da autorka veoma dobro razume savremene trendove u projektovanju nastave stranih jezika, gde mobilno učenje, e-učenje i multimodalnost zauzimaju centralno mesto. Hiperlinkovi i QR kodovi, prema tome, nisu upotrebljeni samo da bi učinili tekst modernijim; oni pružaju multidimenzionalni pristup učenju, povezujući teoriju, muziku, video-sadržaje, vežbe i dodatne izvore.

U skladu sa konceptom “digitalnih urođenika”, autorka naglašava da savremene učenice i učenici najefikasnije uče u kontekstima koji kombinuju njima bliske informaciono-komunikativne tehnologije (IKT), tekst, zvuk, sliku i interaktivnost. Time je knjiga i strukturalno i funkcionalno primer savremenog pristupa, te kao takva predstavlja pedagoški model za izradu modernih nastavnih materijala. Kada je reč o korpusu, Maričić Mesarović se odlučuje za udžbenik sa kojim ima najviše iskustva u nastavi, te koji je na Filozofskom Fakultetu u Novom Sadu u upotrebi od 2015. godine – *Aula Internacional*, za nivoe od A1 do B2, kome dodaje i novo izdanje *Aula Internacional Plus (nueva edición)*, implementiran od

školske 2023/2024. godine. Autorka daje pregled zastupljenosti muzičkih sadržaja, sa hipotezom da se muzički sadržaji sa povećanjem nivoa postepeno smanjuju, jer je na nižim nivoima akcenat na usvajanju vokabulara i gramatičkih jedinica. Analiza obuhvata identifikaciju muzičkih sadržaja, klasifikaciju vežbi prema lingvističkoj jedinici, kao i jezičkoj kompetenciji koju razvijaju. Podaci su klasifikovani u tabele i grafikone, na osnovu kojih se jednostavno mogu zaključiti trendovi u zastupljenosti muzičkih sadržaja. Nakon kvantitativne analize, autorka vrši i kvalitativnu analizu, razmatrajući tipove muzičkih sadržaja, muzičke žanrove, pesme, plesove, muzičke instrumente, sve u okviru kulturološke i jezičke relevantnosti.

Monografija je teorijski i metodološki utemeljena na savremenoj literaturi na srpskom, španskom i engleskom jeziku, što pokazuje da je autorka uklopila lokalne teorijske i empirijske uvide sa međunarodnim istraživanjima u oblasti nastave stranih jezika.

Drugi deo knjige posvećen je didaktičkim jedinicama. Autorka daje primere pet didaktičkih jedinica – četiri jedinice zasnovane na popularnim pesmama španskih i latinoameričkih izvođača, dok je jedna jedinica posvećena klasičnoj muzici. Svaka jedinica pokriva po jedan nivo Zajedničkog evropskog referentnog okvira (A1–B2): Julieta Venegas – Limón y sal (A1); Willie Colón – Simón, el gran varón (A2); Nino Bravo – Un beso y una flor (B1); Rozalén – 80 veces (B2); didaktička jedinica posvećena Mocartu, tj. klasičnoj muzici. Jedinice uključuju QR kodove koje vode direktno do pesama koje se obrađuju, te nekoliko zadataka koji su odgovarajući za nivo učenja, a koji obrađuju različite gramatičke jedinice, vokabular ili kulturološke aspekte. Ne treba zanemariti ni vizuelnu komponentu, koja omogućava upotrebu ovih jedinica direktno u radu sa učenicima.

Monografija Sanje Maričić Mesarović predstavlja spoj kvantitativnog i kvalitativnog istraživanja sa fokusom na upotrebu muzike u nastavi i informaciono-komunikacionih tehnologija, koje su od izuzetne važnosti za novije generacije učenika i učenika. Knjiga je pisana sa jasnim ciljem da pomogne budućim nastavnicama i nastavnicima, kako teorijski, tako i praktično – daje konkretne primere za upotrebu muzičkih sadržaja u nastavi. Pisana je jasnim i jednostavnim jezikom, neopterećenim komplikovanom terminologijom, te se čini da je prvenstveni cilj bio da se nastavnicama i nastavnicima olakša i približi potencijal nastave stranih jezika sa muzičkim sadržajima, kao i korišćenje savremenih tehnologija.

dr Danica D. Trifunjagić*

* danica.trifunjagic@gmail.com